GODZIENNA

Nr 104. ROK 1832. WTOREK 17 KWIETNIA.

Pismo to wychodzi codzien oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po południu w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna........złp. 12.
Miesięczna....... „ 3.
Ner pojedynczy...gr: 10.
Za donie: od wier: g. 15.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° g.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
7	27 6. 963	† 6. 2	-- 2,0	Wschodni slaby	Pogoda	
16. 12	„ 6. 713	15. 2	† 1,0	poł: wschodni slaby	„ „	
3	„ 6. 224	17. 6.	† 3,0	Zachodni slaby	„ „	
9	„ 6. 151	† 10. 4	† 0,5	zachodni slaby	„ „	

Część Nieurzędowa.

KRAKÓW.

Przywiezienie zwłoków ś. p. Arthura Hrabi Potockiego, w krótce jest spodziewane.—

(A.N.) Nie bez naysmutnieyszego uczucia, przychodzi mi wynurzyć tak bolesną dla każdego Krakowianina wiadomość, że wsławiona na całą Polskę katedralna bazylika nasza, starożytnością i świętością wspaniałych swoich zabytków,— przez ostatnie nieszczęśliwe wypadki polityczne w sąsiedzkim kraju, które pociągnęły za sobą pewien rodzay stagnacyi każdemu funduszowi instytutowemu równie jak prywatnym, dotkliwie czuć się dającey; zagrożoną została, pod względem okazałości chwały Bożey, zasmucającym uszczerbkiem. Mówię tu o majestatyczney ofiarze wielkiey Mszy S. w każdą niedzielę i uroczyste święta odbywaney, niegdy przy wspaniałey orkiestrze, wykonywającey dzieła naypierwszych mistrzów europeyskich, Bethowena, Humla, Cherubiniego i. t. p. dziś pewnie dla zachwianych funduszów, do trzeciey części zmnieyszoney, z naypotrzebnieyszych ogołoconey instrumentów, że zaledwie jest teraz w stanie odegrać małe msze zapomnianych kompozytorów trzeciego rzędu, parafialnym tylko małym kościółkom, gdzie niegdzie jeszcze przydatne. — Oby J. Wielmożny Pasterz, tyle znany z pobożney swey gorliwości o powagę kościoła, oby Prześwietna Kapituła Krakowska, zawsze odpowiadająca godnie wzniosłym swych dostoynych Naczelników uczuciom, raczyli nam jak nayprędzey przywrócić tę drogą dla serc katolickich pociechę, iżbyśmy znowu część Boga Oyców naszych, tak świetną jak dawniey oglądali. K....

POLSKA.

WARSZAWA 10 Kwietnia.

— Tom trzeci kommedyj naszego ulubionego komedyo pisarza Alexandra hr. Fredra wyszedł z druku czcionkami Pillorowskiemi i zawiera następnjące komedye: 1) *Przyjaciele* komedya w 4ch aktach. 2) *Gwałtu, co się dzieje?* komedya w 3ch aktach. 3) *Nikt mię nie zna*, kommedya w jednym akcie.

— W krótce młody Krogulski ma dać kon-

cert w teatrze narodowym, w czasie którego exekować będzie własne swoje kompozycye.—

— Pierwsze u nas w swym rodzaju dzieło pod tytułem *Teorya sztuki drukarskiey* zastosowaney do praktyki przez J. Ząbkowskiego, w tych dniach wyszło z pod prasy. Autor z nauką połączył doświadczenie w druskim nabyte zawodzie, i dla tego powinien znaleść czytelników.

— Anglicy połykają w wymawianiu połowę sylab swoich wyrazów i przeto zyskują, w porównaniu z innemi narodami, około 2ch godzin czasu, w przeciągu każdey doby. — Wyrachowano więc, że Anglik mówiący mowę publicznie, może powiedzieć na godzinę 7800 wyrazów, Francuz 7000, Polak 6500, Litwin 5800, Niemiec 5500, Włoch 5308, Hollender 5000 i t. d. tak dalece, iż Szwedowi, przeciągle spiewającemu swoje wyrazy i co pięć minut zażywającemu tabakę, potrzeba 2 godziny i 18 minut na to, co Anglik w ciągu 1ney godziny powiedzieć może. Ztąd taka obfitość angielskich mów parlamentowych, zaymujących łokciowe kolumny ich gazet.

FRANCYA.

PARYŻ 27 Marca.

Piszą z Tulonu pod d. 22 b. m.: — »Trzy kompanije legionu cudzoziemskiego przybyły tu wczoray z Pont-Saint-Esprit; 4ry inne kompanije tegoż legionu, które się tu przeszło od 2ch tygodni znaydowały, wsiadły dziś na statek la Vigogne i popłynęły do Afryki. Przybył tu bryg Decouëdic z Nawarynu, zkąd d. 6 b. m. wypłynął. Donosi on, iż woysko jenerała Kolokotroniego, wynoszące 1200 ludzi, rozproszyło się w sposobie partyzantów między Nisi i Calamata, i uciemiężało mieszkańców. Jenerał Gueheneuc, dowódca brygady naszey w Morei, otrzymawszy wiadomość o tych wypadkach, wysłał natychmiast 2gi batalion 21 pułku lekkiey piechoty. Batalijon ten podzielony na kilka oddziałów, odparł Greków, którzy w różnych utarczkach mieli przeszło 10 ludzi zabitych, i 30 ranionych.«

Codzień wychodzi z Vincennes do Tulonu wiele wozów z lawetami, co daje powód do różnych domysłów. Jedni mówią, iż celem tego jest oblężenie Konstantiny, drudzy zaś twierdzą, iż cytadella ankońska ma bydź uzbrojona. Naybardziey zaś podobnem do prawdy jest to, iż zbrojownia jednego z głównych mieysc południowey Francyi ma bydź dostatecznie opatrzoną we wszystkie potrzeby wojenne, aby w zachodzącym przypadku można ich użyć według okoliczności.

Na wczorayszey sessyi izby deputowanych zaymowano się petycyami. 24 xięży z departamentu Ille et Villaine żądało, aby władza cywilna nie mianowała biskupów. Pan Misley z Modeny prosił, aby rząd wdał się w interessa włoskie, dla wyjednania tak uwolnienia patryotów uwięzionych na okręcie rzymskim Issora, jakoteż zniesienia sekwestru na majątki wychodniów modeńskich. Kommissya uczyniła wniosek, aby przystąpiono do dziennego porządku; lecz izba nie przyjęła tego wniosku, i petycyą odesłała do ministra spraw zagranicznych. Pan Dupin wniósł, aby przywrócono postanowienie Cesarzowey Maryi Ludwiki, wydane podczas jey rejencyi, iż towarzystwa handlowe powinny bydz ogłoszane przez dzienniki. Postanowienie to nie jest ważne, albowiem rejencyi cesarzowey nieuznano; jest atoli bardzo użyteczne, i zastosowane zupełnie do interessu stanu kupieckiego. Izba postanowiła zająć się niezwłocznie powyższym wnioskiem i wyznaczyć osobną kommissyą do jego roztrząśnienia. — Nastąpiły potém mniey ważne obrady względem prawa o połowie stokfiszu.

— List z Alexandryi (w Egipcie pod d. 12 lutego wyraża: »Od trzech dni flotta baszy popłynęła znowu do do Syryi. Kupcy angielscy zaliczyli mu milion piastrów na przyszły zbiór bawełny. W ogólności nie brakuje pieniędzy, wszelako Mehemed Ali woli zciągać pożyczkę, niż ruszyć swóy skarb, który przenosi dwuletnie dochody jego. Z Kairu donoszą, iż tameczny konsul angielski otrzymał sztafetę z Bombay. Związki z Indyami przez morze czerwone są bardzo częste. Statki parowe płyną aż do Suez; zkąd lądem posyłają się pisma urzędowe do Kairu, a tameczny konsul posyła je statkiem parowym z Alexandryi daley do Marsylii, zkąd znowu przez Calais idą do Londynu. Tym sposobem kommunikacya Anglików z osadami odbywa się spiesznie, a Mehemed Ali czyni wszystko co tylko można, aby je ułatwic, mając za to od Anglików inne znaczne korzyści, a między innemi wspomnione zaliczenie pieniędzy. Użyto środków, aby dro-

gę z Suez do Kairu przez pustynię, uczynić ile możności wygodną i bezpieczną.

WIADOMOŚCI Z POCZTY DZISIEYSZEY.

Paryż 6 Kwietnia.

Spokoyność zupełnie przywrócona; czyszczenie ulic żadney już niedoznaje przeszkody; burzyciele zagrożeni praw surowością, resztę odwagi utracili. — Cholera, dzięki Niebu, nie jest bardzo gwałtowną. —

ANGLIA.

... 30 Marca.

Na sessyi izby wyższey d. 26 b. m. sala napełniona była tak przez parów, jako też członkami izby niższey, którzy chcieli bydź widzami podania bilu reformy. O godz. 5 wszedł lord Russel w towarzystwie lorda Althorp, i podał bil reformy lordowi kanclerzowi Brougham, który oznaymił izbie o treści bilu i życzeniu izby niższey, aby go parowie przyjęli. Następnie hrabia Grey wniósł pierwsze przeczytanie bilu. Hrabia Horrowby objaśnił przyczynę, dla którey teraz glosować będzie za przeczytaniem tego bilu, chociaż w roku zeszłym oświadczył się przeciw niemu. — Spodziewał się bowiem, iż zarzuty czynione wówczas temu bilowi, sprawią wrażenie na publiczney opinii, co jednak nie nastąpiło. (Ze strony oppozycyyney zawołano: *Słuchaycie! Słuchaycie!*). Powszechném jest żądanie odmiany naszey reprezentacyi. Rozciąga się one atoli do głównych zasad bilu, którego szczegóły mogą jeszcze bydź znacznie odmienione. Trzeba uczynić niejakie przyzwolenia, aby niewystawiać kraju na skutki dłuższego oporu. Lord Wharcliffe podobnież oświadczył, iż głosować będzie za przeczytaniem, dodając jednak, iż wypada bil znacznie odmienić. Powiedział daley, iż lubo on z przyjaciołmi swemi nie sprzyja reformie formie reprezentacyi, naród jednak mało liczy takich, którzy zdanie to podzielają. Biskup londyński usprawiedliwiał się z tego, iż dawniey przeciw bilowi głosował. Hrabia Carnarwon uważał bil za podobny zupełnie do przeszłorocznego powinien bydź odrzucony. Hrabia Grey winszował izbie lepszego porozumienia się w tey okoliczności, i dowodził, iż bil teraz znacznie poprawiony, przychodzi pod rozwagę izby. — Xiąże Wellington oświadczył, iż gdy bil teraźnieyszy nie różni się w zasadzie od przeszłorocznego, i on także wraz z niektóremi przyjaciołmi swemi nie może odstąpić od przeszłorocznego zdania swego. Kazano potem bil drukować, i do drugie odczytanie na dzień 5 kwietnia oznaczono.

WŁOCHY.

— Wiadomości z Alexandryi pod d. 14 lutego potwierdzają krytyczne położenie baszy egipskiego. Flotta jego przed Akrą utraciła blisko 1,500 maytków, nie licząc straty woyska lądowego i innych rzeczy. Woysko tureckie przybyło już do Alepu. Do Akry nadszedł firman Porty z przebaczeniem od sułtana dla tamteyszego baszy, i wezwaniem, aby daley opierał się zamysłom vice-króla egipskiego. Flotta turecką, która była w Gallipoli, miała już przybyć do Satalia. W Alexandryi obawiają się blokady.

NIDERLANDY.

Haga 28 Marca.

— Donoszą z Bredy piszą, iż w woysku mówią ciągle o nowey organizacyi; ma bydź podzielone na dwa kropusy, z których każdy składać się ma z dwóch dywizyi. Słychać, iż J. K. M. xiążę Fryderyk dowodzić będzie pierwszym korpusem, a jenerał porucznik Tindal drugim. Oprócz tego ma wkrótce zayyść wielka odmiana w stanowiskach woyska.

— Dowiadujemy się, iż z cytadelli antwerpskiey nadeszły bardzo ważne pisma urzędowe do J. K. M. xięcia Fryderyka, do ministra spraw wewnętrznych i do jeneralnego dyrektora ministerstwa woyny, jenerała porucznika d'Eerens.

GRECYA.

Powszechna gazeta niemiecka donosi w liście z Wiednia pod d. 24 marca: »Konferencya londyńska wsprawie greckiey poleciła Panu Stratford-Canning, aby Portę uwiadomił o wyborze monarchy greckiego, w osobie xiążęcia bawarskiego Ottona. Domyślają się, iż Porta, która nie była przeciwną wybranemu dawniey xiążęciu Leopoldowi, przystanie na nowy wybór. Pan Stratford-Canning układa się ciągle z Reis-Effendim względem rozszerzenia granic Grecyi, i jest

nadzieja pomyślnego wypadku. Lecz przy odeyściu ostatniey poczty, poseł ten nie otrzymał jeszcze zwykłego wstępnego posłuchania u Wielkiego Sułtana, co w Stambule zadziwia i skłania do mnieniania, iż Sułtan chce pierwey czekać na tok układów, gdyż zwyczaynie wkrótce po przybyciu przybyciu posłów zagranicznych, wyznacza się im się dzień do wstępnego posłuchania.

Rozmaitości

O POGRZEBIE GETEGO.

Gazeta berlińska *Vossa* obeymuje obszerny opis uroczystości pogrzebowych Getego w Weymarze. Już przed porankiem (d. 26 Marca) wszystkie ulice Weymaru napełnione były tłumami z dalekich okolic przybywających mieszkańców i cudzoziemców, których liczba nadzwyczay z każdą godziną wzrastała. — Wszystko cisnęło się około domu Getego, gdzie w przysionku czarnym suknem wybitym, wystawiono zwłoki zmarłego. Przy wchodzie srebrnemi literami wyryte były niektóre wiersze opłakiwanego poety *o śmierci i nieśmiertelności duszy*. Wewnątrz na ścianach, skłniły się: wyrobione ze stali imie Gethego, jego herb i t. p. Złożone zwłoki w bogatey machoniowey trumnie, przyodziane były białą haftowaną szmelcem draperyą. Jeden wieniec na skroniach, a dwa przy nogach spoczywały. Nad głową wznosiła się kwiatami przystrojona lira, w około stały cyprysowe drzewa, a obok trumny po jedney i drugiey stronie w czarnych ubiorach artyści i członkowie towarzystw. Za uderzeniem dzwonu na zamkowey wieży o piątey godzinie po południu, wyruszył pogrzebowy orszak. Pominiemy rozmaite po sobie następujące gruppy, którym właściwi marszałkowie przewodniczyli. Marszałków poprzedzających referendarzów, na bogatych poduszkach niosących ordery Getego, bogatym baldakinem przystrojony karawan, do którego zaprzężone i czarne krepą okryte rumaki, prowadzone były przez czterech masztalerzów w stroju dworskim i w żałobie. Pomińmy nawet wnuka 12letniego w śród krewnych postępującego za trumną, a znim urzędników i officerów wyższych, znakomitych cudzoziemców, deputowanych uniwersytetu, towarzystw uczonych, rozmaitych korporacyi, długi szereg pojazdów który rozpocznały karety W. Xięcia i J. C. M. W. Xiężney i t. p. Lecz na chwilę wstrzymaymy się przed familiynym grobem W. X. Weymarkich, gdzie wśród żałobney muzyki i religiynych do okoliczności ułożonych pieśni, w przygotowanem mieyscu obok Szyllera, a w pobliskości z częścią szanownych zwłok Karola Augusta, i Ludwiki, wieczney pamięci godnych rodziców teraz panującego W. Xięcia, złożono szczątki Getego. Tu obok trumny w niży, i nad biustem poety, wyobrażony jest orzeł na rozpostartych skrzydłach postać jego unoszący. Lecz ani nayszczytnieysze mowy nayznakomitszych mężów Niemiec, przy tey okoliczności miane; ani wystawy teatralne na różny sposób ku wynurzaniu żalu i uczczeniu pamiątki tego, którego sława wieki przetrwa wymyślane, nie rozczulają tyle, nieprzedzierają się tak głęboko do duszy czytającego wszystkich tych duchów opisy, ile ów serdeczny żal, ta ciężka boleść W. Xięcia, która go zmusza do unikania ponurych widoków, i do szukania w podróży do Eisenach ulgi, a raczey tylko roztargnienia.

W Mexyku znayduje się kobieta 157 lat mająca; zachowała ona wszystkie zmysły, oprócz słuchu, który nieco stępiał; ale zawleka nitkę do igły, przędzie bawełnę, miele kukurudzę, gotuje jeść i krząta się około gospodarstwa, a co niedziela chodzi na mszę daley, jak oćwierć mili. Rozmowa jey jest wesoła; a kiedy się jey zapytują, czy chciałaby umrzeć, odpowiada: — »Tak jest, bo już czas żebym sobie odpoczęła.«

(J. de S. P.)

DONIESIENIA PRYWATNE.

Do handlu pod firmą Jana Wentzl nadszedł świeży transport Wanilli krystalizowaney 8 cali francuzkich miary długości, w naylepszym gatunku czyli *nec plus ultra*, którą się sprzedaje po złp. 5. za łót jeden. (3r.)

W majętności Skrochowice, dwie mili od Opawy, stoi na stayni 20 sztuk oryginalnych i mieszanych krów szwaycarskich, i 100 sztuk owiec maciórek do sprzedania.

Wdniu 14 kwietnia osoba jadąca około plantacyi konno w południe, zgubiła od pieczątki oderwany krwawnik oprawny w złoto z wyrytym talismanem tureckim po jedney stronie, a po drugiey z napisem *Z nim szczęście*. Ktoby takowy znalazł raczy oddać do burgrabiego domu JO. Xięcia St. Lubomirskiego przy ulicy S. Jana; za co w nadgrodę otrzyma złotych dwadzieścia.

SPROSTOWANIE.

W gazecie wczorayszey na kar: 381 wszpal: od prawey ręki, wierszu 18 od góry, zamiast *Lenorem* czytay *Laurem*, a w wierszu 7 od dołu, zamiast: *unowy*, czytay *osnowy*.